

Metaphorical Meaning of Being a Parent of a Child with Autism

Turkish Journal of Special Education
Research and Practice
Volume 8, Number 1, p 36-54
<https://dergipark.org.tr/trsped>
DOI:10.37233/trsped.obr.1830980

Otizmli Bir Çocuğun Ebeveyni Olmanın Metaforik Anlamı

Article History:
Received 26 November 2025
Revised 30 January 2026
Accepted 2 February 2026
Available online 5 February 2026

Ayşenur Nazik¹

Abstract

Autism spectrum disorder is characterized as a lifelong neurodevelopmental condition whose initial signs typically emerge in early childhood and are reflected in differences in social interaction, communication, and repetitive behavioral patterns. Research consistently demonstrates that autism affects not only the diagnosed child but also profoundly shapes parents' emotional, social, and psychological experiences. Within this framework, the present study aimed to examine the perceptions of parents who have a child diagnosed with autism through a metaphorical lens in order to better understand their lived experiences. A phenomenological design was employed as the qualitative research approach, and data were collected from mothers and fathers using metaphor elicitation forms. The data were analyzed using content analysis, and metaphors were grouped into conceptual categories reflecting parents' shared meanings. The findings revealed that parents' perceptions were predominantly associated with difficulty, struggle, uncertainty, and resilience, while some metaphors also reflected hope and meaning-making. The results were interpreted in relation to the existing literature, and recommendations were offered to inform future research and family-centered support practices.

Keywords: *Autism spectrum disorder, parental perception, metaphor analysis, phenomenological research, parental experiences.*

Öz

Otizm spektrum bozukluğu, ilk belirtileri gelişimin erken dönemlerinde ortaya çıkan ve bireylerin sosyal etkileşim, iletişim becerileri ile davranış örüntülerinde farklılıklara yol açan nörogelişimsel bir bozukluk olarak tanımlanmaktadır. Otizm üzerine yapılan araştırmalar, bu durumun yalnızca tanı alan çocuğu değil, aynı zamanda ebeveynlerin duygusal, sosyal ve psikolojik yaşantılarını da derinden etkilediğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda yürütülen araştırmada, otizm tanısı almış çocuğa sahip anne ve babaların otizme ve otizmli çocuğa sahip olmaya ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından fenomenolojik desen kullanılmıştır. Veriler metafor oluşturma yoluyla toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Elde edilen metaforlar, ebeveynlerin yaşantılarını yansıtan tematik kategoriler altında toplanmıştır. Bulgular, ebeveynlerin bu süreci çoğunlukla zorluk, mücadele ve belirsizlik olarak algıladıklarını, bununla birlikte dayanıklılık ve umut içeren algıların da ortaya çıktığını göstermektedir. Bulgular alanyazın doğrultusunda tartışılmış ve uygulama ile gelecekteki araştırmalara yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: *Otizm spektrum bozukluğu, ebeveyn algısı, metafor analizi, fenomenolojik araştırma, ebeveyn deneyimleri.*

Suggested Citation: Nazik, A. (2026). Metaphorical meaning of being a parent of a child with autism. *Turkish Journal of Special Education Research and Practice*, 8(1), 36-54. <https://doi.org/10.37233/trsped.obr.1830980>

¹ Bartın University, School of Education, Department of Special Education, Bartın, Türkiye, e-mail: ayşenur.nazik1@gmail.com.
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8030-6071>

Otizmli Bir Çocuğun Ebeveyni Olmanın Metaforik Anlamı

Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB), bireylerin sosyal etkileşim ve iletişim becerilerinde kalıcı zorluklarla karşılaştığı, sınırlı ve tekrarlayıcı davranışlar sergilediği bir nörogelişimsel bozukluk olarak tanımlanır (American Psychiatric Association, 2013). OSB'nin prevalansı ile ilgili kurumlar birbirinden farklı veriler sunmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) 'nün (2024) verilerine göre dünya genelinde yaklaşık 100 çocuktan 1'inde otizm görüldüğü belirtilirken; Amerika Birleşik Devletleri Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi (CDC) otizm ve gelişimsel yetersizlikleri izleme ağı verisine göre; otizmin prevalansı 2000-2002 yılları arasında 150'de 1, 2006 yılında 110'da 1, 2010 yılında 68'de 1, 2014 yılında 59'da 1 ve 2022 yılında 31'de 1 olarak rapor edilmiştir (Shaw vd., 2025). Literatür incelendiğinde yıllara göre artış gösteren grafiğin OSB ile ilişkili mevcut durumu ortaya koyup koymadığına yönelik çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Elde edilen verilerde, OSB'nin görülme sıklığındaki artışın temel nedenleri arasında, toplumsal olarak OSB farkındalığının artması, tanı kriterlerinin esnetilmesi gibi subjektif nedenlere ek olarak; genetik, nörolojik, metabolik, psikososyal etkenler, doğum öncesi ve sonrası faktörler, stres, çevresel ve bağışıklık sistemi ile ilgili faktörler arasındaki durumların neden olabileceği düşünülmektedir (Chaste & Leboyer, 2012; Chiarotti & Veneros, 2020; Gev vd., 2016; Howsmon vd., 2017; Volkmar & Paul, 2003). OSB'nin ilk belirtileri genellikle erken çocukluk döneminde ortaya çıkar ve bu belirtiler bireyin yaşamı boyunca devam edebilir. Otizm her bireyde farklı şiddette ve farklı davranışsal özelliklerle ortaya çıkabilir; bu da otizmin oldukça geniş bir çeşitlilikte kendini gösteren bir farklılık olduğunu ortaya koyar (Lord vd., 2020). OSB'de en belirgin farklılıklar genellikle sosyal iletişim becerileri ile ilgili kendini göstermektedir. Örneğin göz teması kurmada sınırlılık ve sosyal ipuçlarını anlamakta güçlükler en sık görülen özelliklerdir (Hyman vd., 2020). Otizmde karakterize edilen bir diğer durum da tekrarlayıcı ve sınırlı davranışlardır. Otizmli çocuklar belirli rutinlere sıkı sıkıya bağlı kalabilir ve bu rutinlerdeki ufak değişikliklere daha yoğun ve aşırı tepkiler sergileyebilirler (Baio vd., 2018). Ayrıca OSB'li çocuklar duyuşsal uyarınlara işlemekte zorlanmakta; seslere, nesnelere, ışıklara ve dokunulmaya karşı hassasiyetler yaşayabilmektedir. (Robertson ve Baron-Cohen, 2017).

OSB ile bağlantılı araştırmalar genellikle otizm tanılı çocukların akademik ve sosyal iletişim alanlarında yaşadığı güçlükler üzerinden yürütülse de otizmli olmanın etkileri yalnızca çocuk ile sınırlı değildir. Alanyazında yetersizlik grubunun en yakın çevresi olan anne babalarının otizmden etkilenme durumlarını çeşitli değişkenler açısından inceleyen çok sayıda araştırma (Akkuş vd., 2021; Ateş ve Rakap, 2021; Broady vd., 2017; Nazik-Fayız & Palancı, 2023; Töret vd., 2014) bulunmaktadır. Yapılan araştırmalar çoğunlukla özel gereksinimli çocuğa sahip olma durumunun ebeveynler üzerinde oluşturduğu sosyal ve psikolojik faktörleri ele almıştır. Özel gereksinimli bir çocuğa sahip olmanın aileler üzerindeki etkisi, depresyon (Durat vd. 2017; Fırat, 2016; Jones vd., 2014), stres (Dabrowska & Pisula, 2010; Estes vd., 2009; Güleç-Aslan vd., 2014; Ooi vd., 2016), yılmazlık (Aysever & Demirok, 2019; Demiray, 2019), umutsuzluk (Durat vd., 2017; Erdal & Efiltili, 2021; Kaya & Yöndem, 2020; Tunçel, 2017), zaman yönetimi (Kırbaş & Özkan, 2013), ekonomik stres (Darling vd., 2012; Hayes & Watson, 2013; Kaner vd., 2011; Ohaeri, 2003; Patterson, 2002; Rakap & Vural-Batik, 2024; Seltzer & Krauss, 2001; Wong vd., 2015), boşanma (Depape & Lindsay, 2015; Hartley vd., 2010; Rakap vd., 2023), aile içi iletişim çatışması (Hartley vd., 2017; Langley vd., 2017; Schaaf vd., 2011), öz güvende azalma (Fırat, 2016; Kaner, 2009; Tahincioğlu, 2016; Tarabek, 2011) ve kaygı şeklinde gözlenmekte; bu durum ailenin yaşam kalitesini (Jacob vd., 2015; Meral & Cavkaytar,

2015; Öz vd., 2019; Türk & Bumin, 2015) belirleyen birden fazla unsuru doğrudan ya da dolaylı olarak etkilemektedir.

Özel gereksinimli çocuğa sahip aileler, çocuklarının özel ihtiyaçlarına yanıt vermek için yoğun bir çaba sarf etmek zorunda kalabilirler. Bu durum, özellikle erken çocukluk döneminde, aile yaşamını ve dinamiklerini büyük ölçüde etkileyebilir (Kuhlthau vd., 2014). OSB'li çocukların eğitim, terapi ve diğer özel gereksinimlerinin karşılanması, aileler üzerinde hem ekonomik hem de zaman açısından büyük bir yük oluşturabilir. Araştırmalar, otizmli çocukların ebeveynlerinde yüksek stres düzeyleri tespit etmiştir. Bu stresin kaynağı, çocuğun günlük bakım ihtiyaçlarının yanı sıra sosyal etkileşim eksiklikleri ve geleceğe dair belirsizlikler olabilir (Bonis, 2016). Aileler bu stresle başa çıkabilmek için çeşitli stratejiler geliştirmek zorunda kalırlar ve bu süreçte sosyal destek ağları büyük önem taşır. Benzer deneyimlere sahip diğer ailelerle kurulan ilişkiler, bilgi paylaşımı ve duygusal destek açısından kritik bir rol oynar (Hall & Graff, 2012). Öte yandan, otizmli bir çocuğa sahip olmak, bazı aileler için dayanışmayı artırıcı bir faktör olabilir. Aile üyeleri, çocuğun ihtiyaçlarını karşılamak için daha fazla iş birliği yaparak birbirlerine daha yakın hale gelebilirler. Ancak, bu her zaman geçerli olmayabilir; bazı aileler bu süreçte ilişkilerinde zorluklar yaşayabilir ve bu durum ailenin genel refahını olumsuz etkileyebilir (Phelps vd., 2009). Bu kapsamda özel gereksinimli çocuğa sahip ebeveynlere yönelik gerekli desteklerin sunulması için atılacak ilk adımın ebeveynleri anlamak ve çocuğa ve kendilerine ilişkin neler beklediklerini ortaya koymalarını sağlamanın önemli olduğu düşünülmektedir. Bunun için de ebeveynlerin otizm tanısı olan çocuklarıyla yaşadıkları deneyimlerinin, bu olguya ilişkin açıklamalarının, otizme yükledikleri anlamın ve otizm kavramına yönelik algılarının irdelenmesi önem kazanmaktadır.

Araştırmadan elde edilen bulgular alanyazın ile tartışılarak gelecekteki çalışmalara ilişkin öneriler geliştirilmiştir. Araştırmada metaforlar aracılığıyla otizm tanısı almış çocuğu olan ebeveynlerin otizmli çocuğa sahip olma durumlarına ilişkin algılarının ne olduğunun ortaya çıkarılması ve ailelerin gereksinim duydukları konularda desteklerin verilmesinde de önemli olduğu varsayılmaktadır. Bu bağlamda yürütülen araştırmada otizm tanılı çocuğa sahip ebeveynlerin OSB'li çocuğa sahip olma durumlarına ilişkin algılarının metaforlar yoluyla belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır;

1. Anne babaların OSB'li çocuğa sahip olmaya ilişkin geliştirdikleri metaforlar nelerdir?
2. Anne babaların ortaya koyduğu metaforlar, paylaştıkları nitelikler açısından hangi kategoriler altında toplanabilir?

Yöntem

Çalışmanın bu bölümünde; araştırma modeline, araştırma grubuna, verilerin elde edilmesine, analizine ve yorumlanması sürecine ilişkin ayrıntılı bilgilere yer verilmektedir. Bu çalışma için Bartın Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulundan 09.10.2024 tarih ve 2024-SBB-0713 sayılı etik kurul onayı alınmıştır.

Araştırma Modeli

Çalışma OSB olan çocuğa sahip anne ve babaların otizmli çocuğa sahip olma durumlarına ilişkin algılarını belirlemek amacıyla nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik desen kullanılarak yürütülmüştür. Fenomenolojik desen, katılımcıların tecrübelerine dayalı olarak olguları anlamaya ve onların bu deneyimleri ile şekillendirdikleri fenomenleri ortaya çıkarmaya yönelik bir bilimsel yaklaşımı temel alır (Creswell, 2022). Fenomenolojik desen; insanların iç dünyalarında yaşadıklarını ve bilinç yapılarını anlamak amacıyla gerçekleştirilen bir araştırma desendir (Mayring, 2011). Metafor

analizinin amacı ise, insanların birbirleriyle ilişkili olduğunu varsaydıkları sözel ifadeleri analiz ederek, söz konusu ifadelerin altında yatan sosyo-bilişsel bağlantıları ve kavramsal metaforları anlamaktır (Armstrong vd., 2011). OSB'li çocuğa sahip ebeveynlerin görüşlerini derinlemesine bir biçimde ortaya koymak amacıyla yürütülen bu çalışmada yer alan ebeveynler amaçlı örnekleme yoluyla belirlenmiş ve çalışmaya dahil edilmişlerdir (Creswell & Poth, 2024).

Çalışma Grubu

Bu araştırma Ankara ili merkez ilçesinde yaşayan çocuğu OSB tanısı almış ve çalışmaya katılmayı kabul eden ebeveynlerle yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu, 31 anne ve 16 baba olmak üzere toplam 47 ebeveyninden oluşmaktadır. Çalışmaya dahil edilecek anne babalar seçilirken “çocuğun OSB dışında ek bir tanısının olmaması” ve “OSB'li çocuk ile aynı evde yaşıyor olmak” dahil edilme kriteri olarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Metafor çalışmalarında, insanların bir durumu nasıl gördüklerini anlamak amacıyla “..... gibidir/benzer. Çünkü,” şeklinde iki tamamlayıcı soru sorulur (Yıldırım & Şimşek, 2021). Bu çalışmada da otizmlili çocukların anne ve babalarından, otizme dair algılarını ortaya koyabilmek için aynı kalıptaki soruları yanıtlamaları istenmiştir.

Verilerin Toplanması

Otizmlili çocuğa sahip anne ve babaların otizmlili çocuğa sahip olma durumuna ilişkin algıları metaforlar (mecazlar) yoluyla toplanmıştır. Çalışma kapsamında otizmlili çocuğa sahip anne ve babalara “Otizmlili çocuk annesi/babası olmak gibidir. Çünkü” cümlesinin olduğu veri toplama formu verilerek ebeveynlerin OSB'li çocuğa sahip olma durumunu kendilerine uygun bir biçimde ifade etmeleri istenmiştir. Metaforlar aracılığıyla yürütülen araştırmalarda “gibi” kavramının “metaforun kaynağı ve konusu” arasındaki ilişkiyi ayrıntılı bir biçimde ifade etmek, “çünkü” kavramının ise duruma ilişkin nedenin/gerekçenin ayrıntılı bir biçimde sunulması amacıyla kullanıldığı görülmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2021).

Verilerin Analizi ve Geçerlik Güvenirliği

Araştırmada otizmlili çocuğa sahip anne ve babalar tarafından üretilen metaforların analizinde içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır. Anne ve babalar tarafından üretilen metaforların analiz süreci, beş aşamada gerçekleşmektedir: (1) kodlama ve ayıklama aşaması, (2) örnek metafor sınıflandırma aşaması, (3) kategorilerin oluşturulması, (4) geçerlik ve güvenirliliği sağlama aşaması ve (5) metaforların yorumlanması aşaması şeklindedir (Aydoğdu, 2008; Corbin & Strauss, 2007; Çapan, 2010; Ekici, 2016; Özcan, 2010; Saban, 2008).

Kodlama ve Ayıklama Aşaması: İlk olarak elde edilen tüm veriler gözden geçirilmiş ve çalışma ile ilişkisi olmayan metaforlar veri setinden ayıklanmıştır. Bu nedenle 9 katılımcıya ilişkin veriler, katılımcının formu boş bırakması, eksik doldurması ya da çalışma ile ilişkili metafor üretmemesi gibi gerekçelerle ile çalışma dışında bırakılmıştır.

Örnek Metafor Sınıflandırma Aşaması: Çalışmada kullanılacak metaforlar benzerlik ve farklılıklarına göre gruplandırılmıştır.

Kategorilerin Oluşturulması: Anne ve babaların otizmlili çocuklarına ilişkin algılarının ne olduğunu ortaya koyabilmek amacıyla benzer niteliksel özellikleri vurgulayan ifadeleri bir araya getirilerek gruplanmış ve elde edilen veriler kategorilere ayrılmıştır.

Geçerlik ve Güvenirliği Sağlama Aşaması: Araştırmadan elde edilen verilerin güvenirliliğini sağlamak amacı ile 54 metafor özel eğitim alanında uzman ve nitel araştırma konusunda deneyimli bir akademisyen tarafından tarafsız olarak kodlanmış ve ilgili kategoriler oluşturulmuştur. Uzmardan gelen geri bildirimler doğrultusunda kategoriler karşılaştırılmış ve 6 kategori üzerinde ortak görüş sağlanmıştır. Güvenirlik katsayısını hesaplamak için Miles ve Huberman (2021) tarafından geliştirilen güvenirlilik formülü kullanılmış ve güvenirlilik katsayısı %91 olarak hesaplanmıştır.

Metaforların Yorumlanması: Belirlenen 54 metafor ve 6 kategoriye ilişkin veriler sıklık (f) ve yüzde (%) olarak tablo halinde sunulmuştur. Otizmli çocuğa sahip anne babaların oluşturdukları metaforlar doğrudan alıntılar verilerek yorumlanmıştır. Ayrıca verilen alıntılarda anne babaların isimleri gizli tutulmuş ve A1,A2.... B1, B2 şeklinde kod isimleri kullanılmıştır.

Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde öncelikle OSB olan çocukların anne ve babaları tarafından ortaya konulan metaforlar paylaşılmıştır. Ardından, söz konusu metaforların ortak yönleri dikkate alınarak oluşturulan kategoriler verilmiştir. Son aşamada ise bu kategorilere ilişkin yüzde ve frekans dağılımları gösterilmiştir.

Tablo 1'e göre otizmli çocuğa sahip ebeveynlerin oluşturdukları 54 metafor, niteliklerinin benzerliği ve kullanım amaçları göz önünde bulundurularak kategorize edilmiş ve metaforlar 6 kategori altında toplanmıştır.

Tablo 1. Ebeveynlerin “Otizmli Çocuk Anne/Babası Olma” Durumuna İlişkin Kullandıkları Metaforlar

Metafor	f	Metafor	f
Sabır taşı	2	Yokuş çıkmak	1
Hayat boyu devam eden mücadele	1	İpi olmayan salıncak	1
Maraton koşmak	2	Enkaz altında kalmak	1
Buzdağını keşfetmek	2	Sürekli sınava girmek	1
Bulmaca çözmek	1	Havasız olmayan can simidiyle yüzmek	1
Kaya gibi sağlam durmak	1	Hiç bitmeyen yolu yürümek	1
Bilmediğin bir dilde konuşmaları anlamaya çalışmak	2	Dağın zirvesine çıkmaya çalışmak	2
İssız adada tek başına kalmak	2	Meyve vermeyecek ağaçtan meyve beklemek	1
Rüzgârda savrulan yaprak olmak	1	Harita okumak	1
Rüya görmek	1	Hazine avına çıkmak	1
Deniz feneri	1	Sisli yolda araba sürmek	1
Labirent	2	Dalış yapmak	1
Bilmediğin bir ülkeyi keşfetmek	1	Yeni bir dans öğrenmek	1
Fırtınada kalmak	1	Bataklıkta yürümeye çalışmak	1
Okyanusta yüzmek	2	Oksijensiz kalmak	1
Süpermen olmak	2	Hayalet gibi yaşamak	1
Binanın temeli olmak	1	Ormanda tek başına kalmak	1
Yeni bir dil öğrenmek	1	Yeni bir kitap okumak	1
Karanlık yolda yön bulmak	1	İğne oyası yapmak	1
Resim yapmak	1	Dipsiz kuyu	1
Müzik kutusu kullanmak	1	Puzzle yapmak	2
Yağmur sonrası gökkuşağı seyretmek	1	Fidan dikmek	1
		Σ	54

Tablo 2 incelendiğinde frekansı en çok olan kategorinin, “zorluk ve mücadele” kategorisi olduğu görülmektedir. Zorluk ve mücadele kategorisini sırası ile “keşif ve öğrenme”, “karmaşıklık ve belirsizlik” ile “çaresizlik ve engeller” kategorisi takip

etmektedir. Elde edilen verilere göre otizmlı çocuğa sahip anne ve babalar bu durumu zor ve mücadele edilmesi gereken bir durum, bir öğrenme süreci, keşfedilecek bir durum ile belirsiz ve karmaşık bir süreç, çaresizlik olarak algılamaktadırlar. Araştırmada ebeveynlerin “otizmlı çocuk anne/babası olmak” kavramına ilişkin algıları, kategoriler çerçevesinde sırasıyla açıklanmıştır.

Tablo 2. Katılımcıların “Otizmlı Çocuk Anne/Babası Olma” Kavramıyla İlgili Ürettikleri Metaforlara Ait Kategoriler

Sıra	Kategori adı	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Zorluk ve mücadele	16	34,04
2	Keşif ve öğrenme	8	17,02
3	Karmaşıklık ve belirsizlik	7	14,90
4	Dayanıklılık ve güç	4	8,51
5	Hayal ve umut	5	10,63
6	Çaresizlik ve engeller	7	14,90
Toplam		47	100

Tablo 3'teki veriler incelendiğinde, otizmlı çocuğa sahip anne ve babaların zorluk ve mücadele kategorisine ilişkin toplam 13 metafor geliştirdikleri belirlenmiştir. Anne babaların otizmlı çocuğa sahip olmayı en çok sabır taşı, maraton koşmak ve ıssız adada tek başına kalmaya benzettikleri görülmektedir. Bu kategoriye ilişkin anne babaların örnek ifadelerden bazıları şu şekildedir: “Otizmlı çocuk annesi olmak sabır taşı olmak gibidir. Çünkü karşılaştığın her zorlukta dayanmak ve sabretmek gerekir”(A5). “Otizmlı çocuk annesi olmak maraton koşmak gibidir. Çünkü bu yolculukta mücadeleyi ve çabayı hiçbir zaman bırakma lüksün yoktur” (A9) “Otizmlı çocuk annesi olmak ıssız bir adada tek başına kalmak gibidir, çünkü sesini duyan kimse olmadan yaşamaya devam etmek zorundayız” (A26).

Tablo 3. Otizmlı Çocuğa Sahip Anne ve Babaların “Zorluk ve Mücadele” Kategorisine Ait Metaforlarının Frekans ve Yüzde Dağılımı

Metafor adı	Frekans (f)	Yüzde (%)
Sabır taşı	2	12,50
Hayat boyu devam eden mücadele	1	6,25
Yokuş çıkmak	1	6,25
Maraton koşmak	2	12,50
İssız adada tek başına kalmak	2	12,50
Fırtınada kalmak	1	6,25
Ormanda tek başına kalmak	1	6,25
Sisli yolda araba sürmek	1	6,25
Bataklıkta yürümeye çalışmak	1	6,25
Oksijensiz kalmak	1	6,25
Hayalet gibi yaşamak	1	6,25
Karanlık yolda yön bulmaya çalışmak	1	6,25
Dipsiz kuyu	1	6,25
Toplam	16	100

Tablo 4'teki veriler incelendiğinde, otizmlı çocuğa sahip anne ve babaların keşif ve öğrenme kategorisine ilişkin toplam 5 metafor geliştirdikleri belirlenmiştir. Anne babaların otizmlı çocuğa sahip olmayı en çok yeni bir dil öğrenmeye, buzdağını keşfetmeye benzettikleri görülmektedir. Bu kategoriye ilişkin anne babaların örnek

ifadelerden bazıları şu şekildedir: “Otizmli çocuk babası olmak yeni bir dil öğrenmeye çalışmak gibidir. Çünkü her gün bilmediğin bir dilde söylenenleri anlamaya çalışırsın”(B4). “Otizmli çocuk annesi olmak buzdağını keşfetmek gibidir. Çünkü görünenin ötesinde çok fazla şey vardır çocuğun içinde” (A22) “Otizmli çocuk annesi olmak bilmediğin bir ülkeyi keşfetmek gibidir, çünkü her sokakta farklı bir deneyim varmışçasına çocuğunun her günü bambaşka bir deneyimdir bizim için.” (A18).

Tablo 4. Otizmli Çocuğa Sahip Anne ve Babaların “Keşif ve Öğrenme” Kategorisine Ait Metaforlarının Frekans ve Yüzde Dağılımı

Metafor adı	Frekans (f)	Yüzde (%)
Yeni bir dil öğrenmek	3	37,50
Buzdağını keşfetmek	2	25
Harita okumak	1	12,50
Bilmediğin bir ülkeyi keşfetmek	1	12,50
Yeni bir kitap okumak	1	12,50
Toplam	8	100

Tablo 5’teki veriler incelendiğinde, otizmli çocuğa sahip anne ve babaların karmaşıklık ve belirsizlik kategorisine ilişkin toplam 3 metafor geliştirdikleri belirlenmiştir. Anne babaların otizmli çocuğa sahip olmayı en çok bulmaca çözmeye, labirente ve dağın zirvesine çıkmaya çalışmaya benzettikleri görülmektedir. Bu kategoriye ilişkin anne babaların örnek ifadelerden bazıları şu şekildedir: “ Otizmli çocuk babası olmak bulmaca çözmek gibidir, çünkü o an nasıl davranacağını bilmen ve düşünme süren olmadan müdahale etmen gerekir” (B14). “ Otizmli çocuk annesi olmak labirente olmak gibidir, çünkü çıkış yolunu bulmak hiç kolay değil, hatta belki çıkış yolu bile yok” (A30).

Tablo 5. Otizmli Çocuğa Sahip Anne ve Babaların “Karmaşıklık ve Belirsizlik” Kategorisine Ait Metaforlarının Frekans ve Yüzde Dağılımı

Metafor adı	Frekans (f)	Yüzde (%)
Bulmaca çözmek	3	42,86
Labirent	2	28,57
Dağın zirvesine çıkmaya çalışmak	2	28,57
Toplam	7	100

Tablo 6’daki veriler incelendiğinde, otizmli çocuğa sahip anne ve babaların dayanıklılık ve güç kategorisine ilişkin toplam 4 metafor geliştirdikleri belirlenmiştir. Anne babaların otizmli çocuğa sahip olmayı en çok süper kahraman olmaya, binanın temeli olmaya ve kaya gibi sağlam durmaya benzettikleri görülmektedir. Bu kategoriye ilişkin anne babaların örnek ifadelerden bazıları şu şekildedir: “ Otizmli çocuk annesi olmak süper kahraman olmak gibidir, çünkü hem her işe yetişmen, çocuğunla ilgilenmen hem de hiç yorulmadan gerekir” (A34). “ Otizmli çocuk babası olmak kaya gibi sağlam durmak gibidir, çünkü ne olursa olsun babalar dik durmak, ayakta olmak zorundadır çevreye karşı” (B11).

Tablo 6. Otizmli Çocuğa Sahip Anne ve Babaların “Dayanıklılık ve Güç” Kategorisine Ait Metaforlarının Frekans ve Yüzde Dağılımı

Metafor adı	Frekans (f)	Yüzde (%)
Süper kahraman olmak	2	50
Binanın temeli olmak	1	25

Kaya gibi sağlam durmak	1	25
Toplam	4	100

Tablo 7’deki veriler incelendiğinde, otizmlili çocuğa sahip anne ve babaların hayal ve umut kategorisine ilişkin toplam 4 metafor geliştirdikleri belirlenmiştir. Anne babaların otizmlili çocuğa sahip olmayı rüya görmeye, yağmur sonrası gökkuşağını seyretmeye, hazine avına çıkmaya ve yeni bir kitap okumaya benzettikleri görölmektedir. Bu kategoriye ilişkin anne babaların örnek ifadelerden bazıları şu şekildedir: “ Otizmlili çocuk annesi olmak rüya görmek gibidir, çünkü hiç ummadığın anda çocuğun beklemediğin iyi bir şey yapar ve sen mutluluktan havalara uçarsın ” (A15). “ Otizmlili çocuk annesi olmak yeni bir kitap okumak gibidir, çünkü her gün çocuğunla ilgili yeni şeyler öğrenir, her gün kendini geliştirirsin” (A27).

Tablo 7. Otizmlili Çocuğa Sahip Anne ve Babaların “Hayal Ve Umut” Kategorisine Ait Metaforlarının Frekans ve Yüzde Dağılımı

Metafor adı	Frekans (f)	Yüzde (%)
Rüya görmek	1	25
Yağmur sonrası gökkuşağını seyretmek	1	25
Hazine avına çıkmak	1	25
Yeni bir kitap okumak	1	25
Toplam	4	100

Tablo 8’deki veriler incelendiğinde, otizmlili çocuğa sahip anne ve babaların çaresizlik ve engeller kategorisine ilişkin toplam 7 metafor geliştirdikleri belirlenmiştir. Anne babaların otizmlili çocuğa sahip olmayı ipi olmayan salıncağa, enkaz altında kalmaya, sürekli sınava girmeye, havası olmayan can simidiyle yüzmeye, hiç bitmeyen yolu yürümeye, meyve vermeyecek ağaçtan meyve beklemeye, rüzgârda savrulan yaprak olmaya benzettikleri görölmektedir. Bu kategoriye ilişkin anne babaların örnek ifadelerden bazıları şu şekildedir: “ Otizmlili çocuk annesi olmak enkaz altında gibidir, çünkü bu durumla nasıl baş edeceğini, bu zorluğun üstesinden nasıl geleceğini hiçbir zaman bilemezsin ” (A7). “ Otizmlili çocuk annesi olmak yeni bir kitap okumak gibidir, çünkü her gün çocuğunla ilgili yeni şeyler öğrenir, her gün kendini geliştirirsin” (A27).

Tablo 8. Otizmlili Çocuğa Sahip Anne ve Babaların “Çaresizlik ve Engeller” Kategorisine Ait Metaforlarının Frekans ve Yüzde Dağılımı

Metafor adı	Frekans (f)	Yüzde (%)
İpi olmayan salıncak	1	14,30
Enkaz altında kalmak	1	14,30
Sürekli sınava girmek	1	14,30
Havası olmayan can simidiyle yüzmek	1	14,30
Hiç bitmeyen yolu yürümek	1	14,30
Meyve vermeyecek ağaçtan meyve beklemek	1	14,30
Rüzgârda savrulan yaprak olmak	1	14,30
Toplam	7	100

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırma, OSB’li çocuk sahibi olan ebeveynlerin bu durumu nasıl algıladıklarını metaforlar aracılığıyla ayrıntılı bir biçimde ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular, ebeveynlerin OSB’li çocuk anne/babası olma durumunu çocuğlukla

zorlayıcı, belirsizlik içeren ve baş edilmesi güç bir süreç olarak algıladıklarını göstermektedir. “Sabır taşı”, “hayat boyu devam eden bir mücadele”, “ıssız adada tek başına kalmak” ve “enkaz altında kalmak” gibi metaforlar, ebeveynlerin yaşadıkları duygusal yükü ve bu sürecin süreklilik algısını açık biçimde yansıtmaktadır. Metaforlardan oluşturulan kategoriler genel olarak incelendiğinde, ebeveynlerin OSB’li çocuğa sahip olma durumunu olumsuz bir deneyim olarak algıladıkları görölmektedir. Bu bulguların, alanyazında yer alan önceki araştırma sonuçlarıyla tutarlılık gösterdiği görölmektedir.

Farklı yetersizlik türlerine sahip çocukların ebeveynleriyle yürütölen çalışmalarda; ebeveynlerin yüksek düzeyde tükenmişlik (Nazik vd., 2023), kaygı (Akgöl, 2012), hayal kırıklığı (Cavkaytar & Özen, 2010) ve depresyon belirtileri gösterdikleri ortaya koyulmuştur (Dale vd., 2006; Durat vd., 2017; Fırat, 2016; Jones vd., 2014). Mevcut çalışmada da benzer şekilde, ebeveynlerin olumsuz algılarının önemli nedenlerinden birinin otizmin yaşam boyu süren ve öngörölemeyen yapısı olduğu düşünölmektedir. Zorluk ve mücadele kategorisinde yer alan “sabır taşı”, “maraton koşmak” ve “ıssız adada tek başına kalmak” metaforları, ebeveynlerin süreci yoğun çaba gerektiren bir mücadele olarak algıladıklarını göstermektedir. Çaresizlik ve engeller kategorisinde ise “enkaz altında kalmak”, “hiç bitmeyen yolu yürömek” ve “meyve vermeyecek ağaçtan meyve beklemek” gibi metaforlarla umutsuzluk duygusunun öne çıktığı görölmektedir. Bu metaforların, otizmin geçici bir durum olmaması ve çocuğun yaşam boyu desteğe ihtiyaç duyacak olmasıyla ilişkili olduğu düşünölmektedir.

Araştırma bulgularını destekleyen çalışmalara literatürde de rastlanmaktadır. Doğanç ve arkadaşları (2024), otizmlı çocuğa sahip ailelerin tanıdan eğitim sürecine kadar birçok aşamada kendilerini yalnız hissettiklerini ve nitelikli eğitime erişebilmek için yoğun çaba göstermek zorunda kaldıklarını belirtmişlerdir. Benzer şekilde GraceBurden (2024) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, ailelerin destek hizmetlerine ulaşmada güçlükler yaşadığı ortaya koyulmuştur. Bu bulgular, ebeveynlerin yaşadığı olumsuz deneyimlerin yalnızca otizme özgü olmadığını, farklı yetersizlik tanılarına sahip çocukların ailelerinde de benzer duygusal süreçlerin yaşanabildiğini göstermektedir. Öğölmüş ve Okur (2021), öğrenme güçlüğu tanısı almış çocukların ailelerinin zaman içerisinde sorunlara çözüm bulamamalarının kendilerini çaresiz hissetmelerine yol açtığını belirlemişlerdir.

Araştırmada dikkat çeken bir diğer bulgu, ebeveynlerin OSB’li çocuklarıyla birlikte yaşadıkları süreci keşif ve öğrenme odaklı bir deneyim olarak algılamalarıdır. Keşif ve öğrenme kategorisinde üretilen “yeni bir dil öğrenmek” ve “buzdağını keşfetmek” metaforları, otizmin spektrum yapısının genişliği, bireysel farklılıkların belirginliği ve ailelerin sürekli yeni durumlarla karşılaşmalarıyla ilişkilendirilebilir. Bununla birlikte OSB’li çocuğun büyüme sürecinde ergenlik ve yetişkinlik gibi farklı gelişim dönemlerinden geçecek olması, aileler açısından belirsizlik algısını artırmakta ve kaygı düzeylerini etkilemektedir. Uluslararası alan yazında gerçekleştirilen araştırmalar, OSB’li çocuğa sahip ebeveynlerin çocuklarının geleceğine ve bağımsız bir yetişkinlik yaşamına ilişkin kaygılarının çocukların yaşı ilerledikçe arttığını göstermektedir (Smith vd., 2010; Woodgate vd., 2008). Yevtushok ve Petronzi (2025) ailelerin otizmlı çocuklara ilişkin keşfedilmesi gereken yeni yollar olduğunu düşündüklerini ortaya koymuşlardır.

Karmaşıklık ve belirsizlik kategorisinde yer alan “bulmaca çözmek”, “labirent” ve “dağın zirvesine çıkmaya çalışmak” metaforları, ebeveynlerin süreci zor, zaman alıcı ve yorucu bir deneyim olarak algıladıklarını göstermektedir. Bu bulgular, otizmlı ve diğer gelişimsel yetersizlik grubundaki çocukların aileleriyle yapılan önceki araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Boskovich (2020), otizmlı çocuğa sahip babaların

bu süreci çözülmesi zor, yaşam boyu devam eden ve yüksek düzeyde stres yaratan bir durum olarak algıladıklarını ortaya koymuştur.

Araştırmada dayanıklılık ve güç kategorisinde üretilen metaforlar, ebeveynlerin zorluklara rağmen mücadeleyi sürdürme ve ayakta kalma çabalarını yansıtmaktadır. “Süper kahraman olmak”, “binanın temeli olmak” ve “kaya gibi sağlam durmak” metaforları, ebeveynlerin yaşadıkları güçlükler karşısında vazgeçmeden sorumluluklarını sürdürdüklerini göstermektedir. Sim ve arkadaşları (2017), özellikle annelerin daha fazla sorumluluk üstlendiklerini ve bu durumun anneler üzerinde daha yüksek stres düzeylerine yol açtığını belirtmişlerdir. Dayanıklılık ve güç kategorisi, ailelerin mevcut koşullarla baş etme süreçlerini temsil ederken; hayal ve umut kategorisi ebeveynlerin geleceğe yönelik beklenti ve anlamlandırma süreçlerini yansıtmaktadır.

Ebeveynlerin otizmlili çocuğa sahip olmaya ilişkin olumlu algılarını ifade eden hayal ve umut kategorisinde “rüya görmek”, “yağmur sonrası gökkuşağını seyretmek”, “hazine avına çıkmak”, “bilmediğin bir ülkeyi keşfetmek” ve “yeni bir kitap okumak” metaforları geliştirilmiştir. Bu metaforlar, otizmlili çocuğa sahip olmanın bazı ebeveynler tarafından özel, değerli ve sürprizlerle dolu bir deneyim olarak algılandığını göstermektedir. İzci-Akgül (2022) de metafor analizi yoluyla gerçekleştirdiği çalışmasında, bazı ebeveynlerin otizmi elmasa benzettiğini ve bu benzetmeyi nadirliği ve değerli oluşuyla ilişkilendirdiklerini ortaya koymuştur.

Sonuç olarak, araştırma bulguları OSB’li çocuğa sahip ebeveynlerin büyük bir bölümünün bu durumu zorlayıcı ve olumsuz bir süreç olarak algıladığını; bununla birlikte bazı ebeveynlerin umut, dayanıklılık ve anlamlandırma odaklı algılar geliştirebildiklerini göstermektedir. Bu algıların ev içi sorumluluklar, ebeveynler arası iş birliği, çocuğun bakım yükü, otizmin derecesi ve otizmlili çocuğun yaşı gibi değişkenlere bağlı olarak farklılaşabileceği düşünülmektedir. Çalışmada ebeveynlere ilişkin demografik değişkenlerin ayrıntılı olarak incelenmemiş olması sınırlılık olarak değerlendirilebilir. Ancak araştırmanın temel amacı, demografik değişkenler arasındaki ilişkileri açıklamaktan ziyade, ebeveynlerin öznel deneyimlerini ve OSB’li çocuğa sahip olma durumunu nasıl algıladıklarını metaforlar aracılığıyla derinlemesine ortaya koymaktır. Bu doğrultuda, OSB tanılı çocuğa sahip ailelere tanı sürecinden itibaren sosyal ve eğitsel desteklerin sunulması, olumsuz duygu durumlarıyla baş etme becerilerini güçlendirmeye yönelik müdahalelerin planlanması ve disiplinler arası iş birliğinin artırılması önerilmektedir.

Kaynakça

- Akkök, F., & Uzun, B. (2023). *Yaşamın diğer bir penceresi: otistik özelliklere sahip çocuk babaları ve duyguları*. (4 bs.) Pegem Akademi.
- Akkuş, P. Z., Saygan, B. B., Bahadır, E. İ., Cak, T., & Özmert, E. (2021). Otizm spektrum bozukluğu tanısı ile yaşamak: Ailelerin deneyimleri. *Turkish Journal of Pediatric Disease*, 15(4), 272-279. <https://doi.org/10.12956/tchd.731752>
- American Psychiatric Association. (2022). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed.). American Psychiatric Publishing.
- Armstrong, S. L., Davis, H. S., & Paulson, E. J. (2011). The subjectivity problem: Improving triangulation approaches in metaphor analysis studies. *International Journal of Qualitative Methods*, 10(2), 151-163. <https://doi.org/10.1177/160940691101000204>
- Aslan, H., & Doğan, Ü. (2016). Üstün yetenekli öğrencilerin devam ettikleri okulları ile bilim ve sanat merkezine ilişkin metaforik algıları: Karşılaştırmalı durum

- çalışması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(2), 335–350. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2016.16.2-5000194931>
- Ateş, S., & Rakap, S. (2021). Otizm spektrum bozukluğuna sahip çocukları olan annelerinin okulöncesi eğitim hizmetleri sürecine ilişkin deneyimlerinin incelenmesi. *Turkish Journal of Special Education Research and Practice*, 3(1), 23-46. <https://doi.org/10.37233/TRSPED.2021.0111>
- Aydeniz, A. (2022). Özel yetenekli öğrencilerin okul müdürü kavramına yönelik metaforik algıları. *Journal of Innovative Research in Social Studies*, 5(1), 20-33. <https://doi.org/10.47503/jirss.1072109>
- Aydın, İ. S., & Pehlivan, A. (2010). Türkçe öğretmeni adaylarının “öğretmen” ve “öğrenci” kavramlarına ilişkin kullandıkları metaforlar. *Turkish Studies*, 5(3), 818-842.
- Aydoğdu, E. (2008). *İlköğretim okullarındaki öğrenci ve öğretmenlerin sahip oldukları okul algıları ile ideal okul algılarının metaforlar yardımıyla analizi*. (Tez No. 177265) [Yüksek lisans tezi, Osmangazi Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Aysever, H., & Demirok, S. M. (2019). Özel gereksinimli çocuğa sahip ebeveynlerin sosyal destek algılarının ve yılmazlık düzeylerinin incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 20(3), 561-595. <https://doi.org/10.21565/ozelegitimdergisi.467417>
- Baio, J., Wiggins, L., Christensen, D. L., Maenner, M. J., Daniels, J., Warren, Z., Kurzius-Spencer, M., Zahorodny, W., Robinson Rosenberg, C., White, T., Durkin, M. S., Imm, P., Nikolaou, L., Yeargin-Allsopp, M., Lee, L. C., Harrington, R., Lopez, M., Fitzgerald, R. T., Hewitt, A., & Dowling, N. F. (2018). Prevalence of autism spectrum disorder among children aged 8 years: Autism and Developmental Disabilities Monitoring Network, 11 sites, United States, 2014. *Morbidity and Mortality Weekly Report Surveillance Summaries*, 67(6), 1–23. <https://doi.org/10.15585/mmwr.ss6706a1>
- Bonis S. (2016). Stress and parents of children with autism: A review of literature. *Issues in Mental Health Nursing*, 37(3), 153–163. <https://doi.org/10.3109/01612840.2015.1116030>
- Boskovich, L. (2020). *The labyrinth of autism: heuristic journeys of fathers who have a child on the autism spectrum* [Unpublished doctoral dissertation]. Chapman University]. Chapman University..
- Bozkuş-Genç, G. (2021). Özel eğitim öğretmenliği bölümü öğretmen adaylarının yüksek işlevli otizm spektrum bozukluğuna ilişkin metaforik algıları. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(31), 39–62. <https://doi.org/10.35675/befdergi.729365>
- Broady, T. R., Stoyles, G. J., & Morse, C. (2017). Understanding carers' lived experience of stigma: The voice of families with a child on the autism spectrum. *Health and Social Care in The Community*, 25(1), 224–233. <https://doi.org/10.1111/hsc.12297>
- Bütün, M. (2014). *Nitel araştırma*. S. B. Demir (Ed.), *Eğitim araştırmaları: Nicel, nitel ve karma yaklaşımlar içinde* (s. 375-409). Eğiten Kitap.
- Chaste, P., & Leboyer, M. (2012). Autism risk factors: genes, environment, and gene-environment interactions. *Dialogues in Clinical Neuroscience*, 14(3), 281–292. <https://doi.org/10.31887/DCNS.2012.14.3/pchaste>
- Chiarotti, F., & Venerosi, A. (2020). Epidemiology of autism spectrum disorders: A review of worldwide prevalence estimates since 2014. *Brain Sciences*, 10(5), 274. <https://doi.org/10.3390/brainsci10050274>
- Corbin, J. M., & Strauss, A. C. (2007). *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory*. Sage Publication.
- Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2024). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (5th ed.). Sage publications, Inc.

- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2022). *Research design qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (6th ed.). SAGE Publications, Inc.
- Çapan, B. E. (2010). Öğretmen adaylarının üstün yetenekli öğrencilere yönelik metaforik algıları. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(12), 140-154.
- Çelik, D., & Arslan Özer, D. (2022). Sınıf öğretmenlerinin yazma güçlüğü ile ilgili görüşleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 10(3), 648-670.
- Da Paz N. S., Siegel B., Coccia M. A., & Epel E. S. (2018). Acceptance or despair? Maternal adjustment to having a child diagnosed with autism. *Journal of Autism Developmental Disorders*, 48(6):1971-81. <https://doi.org/10.1007/s10803-017-3450-4>.
- Dabrowska, A., & Pisula, E. (2010). Parenting stress and coping styles in mothers and fathers of preschool children with autism and Down syndrome. *Journal of Intellectual Disability Research*, 54(3), 266-280. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2788.2010.01258.x>
- Darling, C. A., Senatore, N., & Strachan, J. (2012). Fathers of children with disabilities: Stress and life satisfaction. *Stress and Health*, 28(4), 269-278. <https://doi.org/10.1002/smi.1427>
- De-Guerrero, M. C., & Villamil, O. S. (2002). Metaphorical conceptualizations of ESL teaching and learning. *Language Teaching Research*, 6(2), 95-120. <https://doi.org/10.1191/1362168802lr101oa>
- Demiray, G. (2019). *Özel gereksinimli çocuğu olan ailelerde yaşam kalitesi, umutsuzluk ve yılmazlık arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Tez No. 597819) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- DePape, A. M., & Lindsay, S. (2015). Parents' experiences of caring for a child with autism spectrum disorder. *Qualitative Health Research*, 25(4), 569-583. <https://doi.org/10.1177/1049732314552455>
- Doğan, Ü., & Duruğa, M. (2021). Özel yetenekli öğrencilerin psikolojik danışmana ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(1), 92-103. <http://dx.doi.org/10.14582/DUZGEF.2021.168>
- Doğanç, F. B., Hasanoğlu, S., Özaslan, H., Mahşerci, İ., Binici, E. .S., Hamoğlu, C., Bagaber, A., Girgin, Ş., & Hıdıroğlu, S. (2024). Ebeveynlerde çocukluk çağı otizmi farkındalığının ve eğitim süreçlerinde yaşadıkları sorunların değerlendirilmesi: Nitel bir araştırma. *Turkish Journal of Special Education Research and Practice*, 6(1), 1-21. <https://doi.org/10.37233/TRSPED.2024.0144>
- Durat, G., Atmaca, G. D., Ünsal, A., & Kama, N. (2017). Özel gereksinimi olan çocukların ailelerinde umutsuzluk ve depresyon. *Osmangazi Tıp Dergisi*, 39(3), 49-57. <https://doi.org/10.20515/otd.300262>
- Ekici, G. (2016). Biyoloji öğretmeni adaylarının mikroskop kavramına ilişkin algılarının belirlenmesi: Bir metafor analizi çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 615-636.
- Ekren, C., & Ökten, C. E. (2019). Yabancılar Türkçe öğretenlerin dil bilgisi öğretimine ilişkin algıları: Bir metafor incelemesi. *TEKE*, 8(3), 1687-1708.
- Erdal, H. E., & Efiltili, E. (2021). Özel gereksinimli çocuğa sahip annelerin umutsuzluk düzeyi tanrı algısı ve çocuğunu kabul-ret düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(1), 199-223. <https://doi.org/10.33206/mjss.820058>
- Estes, A., Munson, J., Dawson, G., Koehler, E., Zhou, X. H., & Abbott, R. (2009). Parenting stress and psychological functioning among mothers of preschool children with

- autism and developmental delay. *Autism: The International Journal of Research and Practice*, 13(4), 375-387. <https://doi.org/10.1177/1362361309105658>
- Fırat, S. (2016). Otistik çocukların anne-babaların depresyon ve kaygı düzeyleri. *Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 41(3), 539-547. <https://doi.org/10.17826/cukmedj.237509>
- Gevi, F., Zolla, L., Gabriele, S., & Persico, A. M. (2016). Urinary metabolomics of young Italian autistic children supports abnormal tryptophan and purine metabolism. *Molecular Autism*, 7, 47. <https://doi.org/10.1186/s13229-016-0109-5>
- GraceBurden, D. (2024). "You've actually got two patients you haven't got one": parent informed criteria for evaluating the autism assessment process. *Advances in Autism*, 10(1), 12-24. <https://doi.org/10.1108/AIA-02-2023-000>
- Güleç-Aslan, Y., Cihan, H., & Altın, D. (2014). Otizm spektrum bozukluğu tanılı çocuk sahibi annelerin deneyimleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(50), 96-111. <https://doi.org/10.17755/esosder.41128>
- Hall, H. R., & Graff, J. C. (2012). Parenting challenges in families of children with autism: A pilot study. *Issues in Comprehensive Pediatric Nursing*, 35(1), 28-44.
- Hartley, S. L., DaWalt, L. S., & Schultz, H. M. (2017). Daily couple experiences and parent affect in families of children with versus without autism. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 47(6), 1645-1658. <https://doi.org/10.1007/s10803-017-3088-2>
- Hayes, S. A., & Watson, S. L. (2013). The impact of parenting stress: A meta-analysis of studies comparing the experience of parenting stress in parents of children with and without Autism Spectrum Disorder. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 43(3), 629-642. <https://doi.org/10.1007/s10803-012-1604-y>
- Howsmon, D. P., Kruger, U., Melnyk, S., James, S. J., & Hahn, J. (2017). Classification and adaptive behavior prediction of children with autism spectrum disorder based upon multivariate data analysis of markers of oxidative stress and DNA methylation. *PLoS Computational Biology*, 13(3), e1005385. <https://doi.org/10.1371/journal.pcbi.1005385>
- Hyman, S. L., Levy, S. E., & Myers, S. M. (2020). Identification, evaluation, and management of children with autism spectrum disorder. *Pediatrics*, 145(1), e20193447.
- İzci-Akgül, Y.Z. (2022). *Otizm spektrum bozukluğu tanısı olan çocukların ebeveynlerinin "otizm" algısının metafor analizi yolu ile incelenmesi*. (Tez No. 742519) [Yüksek lisans tezi, Üsküdar Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Jacob, A., Scott, M., Falkmer, M., & Falkmer, T. (2015). The costs and benefits of employing an adult with autism spectrum disorder: A systematic review. *PloS One*, 10(10), e0139896. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0139896>
- Jones, L., Hastings, R. P., Totsika, V., Keane, L., & Rhule, N. (2014). Child behavior problems and parental well-being in families of children with autism: The mediating role of mindfulness and acceptance. *American Journal on Intellectual and Developmental Disabilities*, 119(2), 171-185. <https://doi.org/10.1352/1944-7558-119.2.171>
- Kaner, S. (2009). Zihin engelli çocukların duygusal ve davranışsal problemlerinin değerlendirilmesinde anne baba ve öğretmen tutarlılığı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(2), 239- 263.
- Kaner, S., Bayraklı, H., & Güzeller, C. O. (2011). Anne-babaların yılmazlık algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Özel Eğitim Dergisi*, 12(2), 63-78. <https://doi.org/10.1501/Ozlegt.0000000161>

- Karabulut, R., Mertol, H., & Alkan, A. (2017). Üstün yetenekli/zekâlı öğrencilerin medyaya yönelik metafor algıları. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(2), 187-196.
- Kaya, M. O., & Yöndem, Z. D. (2020). Otizmlı çocuğu olan annelerde psikoeğitim grup programının algılanan stres düzeyine etkisi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 20-33.
- Kırbaşı, Ö. Z., & Özkan, H. (2013). Down sendromlu çocukların annelerinin aile işlevlerini algılama ve sosyal destek düzeylerinin değerlendirilmesi. *İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hastanesi Dergisi*, 3(3), 171- 180.
- Kızıloğlu, E. (2021). Pandemi döneminde çalışan anne olmak: metaforlar üzerinden bir değerlendirme. *Selçuk Üniversitesi Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi*, 19, 34-48.
- Kim, S. H., Macari, S., Koller, J., & Chawarska, K. (2020). Examining the phenotypic heterogeneity of early autism spectrum disorder: Subtypes and short-term outcomes. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 61(12), 1413-1421.
- Kuhlthau, K. A., McDonnell, E., Coury, D. L., & Payakachat, N. (2014). Associations of quality of life with health-related characteristics among children with autism. *Academic Pediatrics*, 14(4), 325-331.
- Langley, E., Totsika, V. & Hastings, R. P. (2017). Parental relationship satisfaction in families of children with Autism Spectrum Disorder (ASD): A multilevel analysis. *Autism Research: Official Journal of The International Society for Autism Research*, 10(7), 1259-1268. <https://doi.org/10.1002/aur.1773>
- Lord, C., Elsabbagh, M., Baird, G. & Veenstra-Vanderweele, J. (2020). Autism spectrum disorder. *The Lancet*, 392(10146), 508-520.
- Low, G. (2008). *Metaphor and education*. In R.W. Gibbs (Ed.), *The Cambridge handbook of metaphor and thought* (pp. 212–231). Cambridge University Press.
- Mayring, P. (2011), *Nitel Sosyal Araştırmaya Giriş*, (Çev. A. Gümüş ve M. S. Durgun), 1. Baskı. BilgeSu Yayınları.
- Meral, B. F., & Cavkaytar, A. (2015). Otizmlı çocuk ailelerinin aile yaşam kalitesi algıları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(3), 1363-1380.
- Miles, M. B. A., & Huberman, A. M. (2021). *Nitel veri analizi: Genişletilmiş bir kaynak kitap*. (Akbaba-Altun, S. ve Ersoy, A., Çeviri Ed.). Pegem Akademi.
- Nazik Fayız, A., & Palancı, M. (2023). Otizmlı çocuğa sahip ebeveynlerin öz yeterlik, yaşam kalitesi algısı ve yılmazlık düzeylerinin aracı değişken analizi ile incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 48(214). <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2023.11962>
- Nazik, A., Doğan, Ö., & Palancı, M. (2023). İşitme engelli ve normal gelişim gösteren çocuklara sahip ailelerin sosyal destek, yılmazlık ve tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi. *Sağlık Bilimlerinde Değer*, 13(3), 325-332.
- Oğuz, B. (2020). Üstün yetenekli öğrencilerin Türkçe Öğretmeni ve Türkçe dersine yönelik metaforik algıları. *Uluslararası Bilim ve Eğitim Dergisi*, 3(2), 80–91.
- Ohaeri, J. U. (2003). The burden of caregiving in families with a mental illness: A review of 2002. *Current Opinion in Psychiatry*, 16(4), 457-465. <https://doi.org/10.1097/01.yco.0000079212.36371.c0>
- Ooi, K. L., Ong, Y. S., Jacob, S. A., & Khan, T. M. (2016). A meta-synthesis on parenting a child with autism. *Neuropsychiatric Disease and Treatment*, 12, 745-762. <https://doi.org/10.2147/NDT.S100634>
- Öğülmüş, K. & Okur, M. (2021). Metaphoric perceptions of teachers and parents regarding the concept of specific learning difficulty (SLD). *International Journal of Progressive Education*, 17(5), 377-392. <https://doi.org/10.29329/ijpe.2021.375.24>

- Öz, B., Yüksel, T., & Nasıroğlu, S. (2019). Otizm spektrum bozukluğu tanısı alan çocukların annelerinin depresyon-anksiyete belirtileri ve damgalanma algısı. *Nöro Psikiyatri Arşivi*, 57, 50-55. <https://doi.org/10.29399/npa.23655>
- Özcan, A. (2010). *İlköğretim öğrencilerinin İngilizce öğrenmeye yükledikleri anlamlar: Metaforik bir analiz*. (Tez No. 359907) [Yüksek lisans tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Özkubat, U., Özdemir, S., Selimoğlu, Ö. G., & Töret, G. (2014). Otizme yolculuk: otizmli çocuğa sahip ebeveynlerin sosyal destek algılarına ilişkin görüşleri. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 33(1), 323-348. <https://doi.org/10.7822/egt210>
- Patterson, J. (2002). Integrating family resilience and family stress theory. *Journal of Marriage and Family*, 64(2), 349-360.
- Phelps, K. W., Hodgson, J. L., McCammon, S. L., & Lamson, A. L. (2009). Caring for an individual with autism disorder: A qualitative analysis. *Journal of Intellectual and Developmental Disability*, 34(1), 27-35.
- Rakap, S., & Vural-Batik, M. (2024). Mitigating the impact of family burden on psychological health in parents of children with special needs: buffering effects of resilience and social support. *Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities*, 37(1), e13179. <https://doi.org/10.1111/jar.13179>
- Rakap, S., Vural-Batik, M., & Coleman, H. (2023). Predictors of family burden for parents of children with special needs: The power of spousal support. *Journal of Childhood, Education & Society*, 4(1), 56-71. <https://doi.org/10.37291/2717638X.202341245>
- Robertson, C. E., & Baron-Cohen, S. (2017). Sensory perception in autism. *Nature Reviews Neuroscience*, 18(11), 671-684.
- Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55(1), 459-496.
- Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326.
- Sakar, S., & Köksal, M. S. (2021). Özel eğitim öğretmen adaylarının iki kere farklılığa yönelik metaforik algıları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(3), 1924-1941. <https://doi.org/10.17679/inuefd.908319>
- Sardohan-Yıldırım, E., & Çetin, M. E. (2022). Özel eğitim öğretmenlerinin çoklu yetersizliği olan öğrencilere yönelik metaforik algıları. *Gazi University Journal of Gazi Educational Faculty (GUJGEF)*, 42(1), 749-86. <https://doi.org/10.17152/gefad.941891>
- Schaaf, R. C., Toth-Cohen, S., Johnson, S. L., Outten, G., & Benevides, T. W. (2011). The everyday routines of families of children with autism: Examining the impact of sensory processing difficulties on the family. *Autism*, 15(3), 373-389. <https://doi.org/10.1177/1362361310386505>
- Seltzer, M. M., & Krauss, M. W. (2001). Quality of life of adults with mental retardation/developmental disabilities who live with family. *Mental Retardation and Developmental Disabilities Research Reviews*, 7(2), 105-114. <https://doi.org/10.1002/mrdd.1015>
- Shaw, K. A., Williams, S., Patrick, M. E., Valencia-Prado, M., Durkin, M. S., Howerton, E. M., Ladd-Acosta, C. M., Pas, E. T., Bakian, A. V., Bartholomew, P., Nieves-Muñoz, N., Sidwell, K., Alford, A., Bilder, D. A., DiRienzo, M., Fitzgerald, R. T., Furnier, S. M., Hudson, A. E., Pokoski, O. M., . . . Maenner, M. J. (2025). Prevalence and early identification of autism spectrum disorder among children aged 4 and 8 years – Autism and Developmental Disabilities Monitoring Network, 16 sites, United

- States, 2022. *MMWR Surveillance Summaries*, 74(2), 1–22. <https://doi.org/10.15585/mmwr.ss7402a1>
- Sim, A., Cordier, R., Vaz, S., Netto, J., & Falkmer, T. (2017). Factors associated with negative co-parenting experiences in families of a child with autism spectrum disorder. *Developmental Neurorehabilitation*, 20(2), 83–91. <https://doi.org/10.3109/17518423.2015.1069414>
- Soğancı, S., & Gülboy, E. (2023). Ebeveynlerin gözünden özgül öğrenme güçlüğü: Bir metafor analizi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(1), 255–274.
- Su, Ş. (2021). Özel yetenekli öğrencilerin tarih dersine ilişkin algı düzeylerinin metaforlarla incelenmesi (BİLSEM Örneği). *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 6(2), 400–414.
- Tahincioğlu, C. (2016). *Otizmli çocuğu olan annelerde anksiyete düzeylerinin tükenmişlik ile ilişkisi*. (Tez No. 448283) [Yüksek lisans tezi, Beykent Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Tarabek, J. (2011). *Relationship satisfaction and mental health of parents of children with autism: A comparison of autism, ADHD, and normative children* [(Unpublished master thesis, Virginia Polytechnic Institute and State University.)].
- Töret, G., Özdemir, S., Gürel Selimoğlu, Ö., & Özkubat, U. (2014). Otizmli çocuğa sahip olan ebeveynlerin görüşleri: otizm tanımlamaları ve otizmin nedenleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 15(01), 1–17. <https://doi.org/10.1501/Ozlegt 0000000189>
- Tunçel, A. (2017). *Çocuklarında otizm spektrum bozukluğu olan annelerin depresyon, tükenmişlik ve umutsuzluk düzeylerinin çocuktaki otizmin ağırlık derecesine göre karşılaştırılması* (Tez No. 466145) [Yüksek lisans tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Türk, A. B., & Bumin, G. (2015). Engelli çocuğa sahip annelerde zaman yönetimi eğitiminin aktivite performansı, depresyon, yaşam kalitesi ve stresle başa çıkma üzerine etkisi: Pilot çalışma. *Ergoterapi ve Rehabilitasyon Dergisi*, 3(1), 13–20.
- Uçar, K., Uçar, A. S., Karabulut, H. A., & Yılmaz, Y. (2021). Öğretmenlerin öğrenme güçlüğüne ilişkin metaforik algıları. *Turkish Studies - Education*, 16(3), 1709–1726. <https://dx.doi.org/10.47423/TurkishStudies.49957>
- Volkmar, F. R., & Pauls, D. (2003). Autism. *Lancet (London, England)*, 362(9390), 1133–1141. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(03\)14471-6](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(03)14471-6)
- Wong, C., Odom, S. L., Hume, K., Cox, A. W., Fettig, A., Kucharczyk, S., Brock, M. E., Plavnick, J. B., Fleury, V. P., & Schultz, T. R. (2015). Evidence-based practices for children, youth, and young adults with autism spectrum disorder: A comprehensive review. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 45, 1951–1966. <https://doi.org/10.1007/s10803-014-2351-z>
- World Health Organisation (2024). *Autism 2024*. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/autismspectrum-disorders>
- Yevtushok, T., & Petronzi, D. (2025). “Like something supernatural in your house”: an interpretative phenomenological analysis to explore the experiences and psychological challenges of parents raising children with autism spectrum disorder. *BMC Psychol* 13, 642. <https://doi.org/10.1186/s40359-025-03057-5>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (12. baskı). Seçkin Yayıncılık.

Yıldız, A., D., & Türk, E. G. (2018). Okul psikolojik danışmanlarının görev sınırları ve sorumluluklarının metaforlar ile analizi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(4), 1207-1216.

Extended Summary

Metaphorical Meaning of Being a Parent of a Child with Autism

Autism spectrum disorder (ASD) is defined as a lifelong neurodevelopmental condition characterized by persistent differences in social communication and interaction, accompanied by restricted and repetitive patterns of behavior, interests, and sensory responses that typically emerge in early childhood (American Psychiatric Association, 2022; Lord et al., 2020). The prevalence of ASD has increased steadily over recent decades, a trend attributed to greater public awareness, broadened diagnostic criteria, and advances in screening and identification practices, as well as genetic, environmental, and neurobiological factors (Chaste & Leboyer, 2012; Chiarotti & Venerosi, 2020; Shaw et al., 2025). While ASD is diagnosed at the individual level, research consistently demonstrates that its impact extends beyond the child and substantially shapes the psychological, social, and emotional lives of parents (Bonis, 2016; Hayes & Watson, 2013).

Parents of children with ASD often experience elevated levels of stress, anxiety, depression, and emotional burden compared to parents of typically developing children and even parents of children with other developmental disabilities (Dabrowska & Pisula, 2010; Estes et al., 2009; Ooi et al., 2016). Studies conducted in Türkiye and internationally have documented that parents may face difficulties related to caregiving demands, uncertainty about their child's future, limited access to services, financial strain, and disruptions in family routines and relationships (Akkuş et al., 2021; Ateş & Rakap, 2021; Güleç-Aslan et al., 2014; Töret et al., 2014). These challenges can negatively affect family functioning, parental well-being, and overall quality of life (Meral & Cavkaytar, 2015; Öz et al., 2019).

Although a substantial body of literature has examined parental stress and psychosocial outcomes using quantitative methods, fewer studies have focused on how parents subjectively interpret and make meaning of being a parent of a child with ASD. Understanding these subjective meanings is critical, as parents' perceptions influence coping strategies, help-seeking behaviors, and engagement with educational and therapeutic services (Hall & Graff, 2012; Kuhlthau et al., 2014). Qualitative approaches, particularly those grounded in phenomenology, provide an opportunity to explore parents' lived experiences in depth and to capture the nuanced emotional and cognitive dimensions of parenting a child with ASD (Creswell & Poth, 2024).

Metaphor analysis is a qualitative method that enables researchers to examine how individuals conceptualize complex and emotionally charged experiences through symbolic language. Metaphors serve as cognitive tools that reveal underlying beliefs, emotions, and meaning-making processes (Armstrong et al., 2011; Low, 2008). In educational and psychological research, metaphor analysis has been widely used to explore perceptions related to teaching, learning, disability, and caregiving (Saban, 2008; Yıldırım & Şimşek, 2021). In the context of ASD, metaphors allow parents to articulate experiences that may be difficult to express directly, such as ongoing uncertainty, emotional exhaustion, resilience, and hope (İzci-Akgül, 2022).

The present study aimed to examine the metaphorical meanings parents attribute to being a parent of a child with ASD. Specifically, the study sought to answer the following research questions: (1) What metaphors do parents develop to describe being a parent of

a child with ASD? and (2) Under which conceptual categories can these metaphors be grouped based on shared characteristics?

Method

A phenomenological qualitative research design was employed to explore parents' lived experiences and subjective perceptions of parenting a child with ASD (Creswell & Creswell, 2022; Mayring, 2011). The study group consisted of 47 parents (31 mothers and 16 fathers) living in a central district of Ankara, Türkiye. Purposeful sampling was used, and inclusion criteria required that participants had a child diagnosed with ASD, that the child had no additional diagnoses, and that the parent lived in the same household as the child.

Data were collected using a metaphor elicitation form commonly employed in metaphor studies, which included the prompt: *"Being a mother/father of a child with autism is like ... because ..."* (Yıldırım & Şimşek, 2021). This structure enabled participants to identify both the metaphor and the reasoning underlying their choice. Content analysis was used to analyze the data following systematic stages of coding, categorization, and interpretation (Corbin & Strauss, 2007; Saban, 2008).

To ensure trustworthiness, an expert in special education and qualitative research independently coded the metaphors and categories. Inter-coder reliability was calculated using the Miles and Huberman (2021) formula, yielding a reliability coefficient of 91%, which indicates a high level of agreement. All procedures performed in this study involving human participants were conducted in accordance with the ethical standards of Bartin University Social and Human Sciences Ethics Committee (Date: 09/10/2024; Protocol No: 2024-SBB-0713) and the 1964 Helsinki Declaration and its later amendments or comparable ethical standards.

Results

A total of 54 valid metaphors were identified and grouped into six conceptual categories: (1) difficulty and struggle, (2) discovery and learning, (3) complexity and uncertainty, (4) resilience and strength, (5) imagination and hope, and (6) helplessness and barriers. The most frequently represented category was *difficulty and struggle*, reflecting parents' perceptions of parenting a child with ASD as a demanding and continuous challenge. Common metaphors in this category included *"a marathon," "a lifelong struggle,"* and *"being alone on a deserted island,"* highlighting endurance, persistence, and isolation.

The *discovery and learning* category emphasized the ongoing process of understanding the child and ASD itself. Metaphors such as *"learning a new language"* and *"exploring an iceberg"* reflected parents' recognition that much of their child's inner world remains unseen and requires continuous exploration. The *complexity and uncertainty* category included metaphors such as *"solving a puzzle"* and *"being in a labyrinth,"* underscoring unpredictability and the difficulty of finding clear solutions.

Metaphors grouped under *resilience and strength*, including *"being a superhero"* and *"being the foundation of a building,"* illustrated parents' efforts to remain strong and supportive despite ongoing challenges. The *imagination and hope* category reflected moments of optimism and meaning-making, with metaphors such as *"watching a rainbow after the rain"* and *"going on a treasure hunt."* Finally, the *helplessness and barriers* category included metaphors such as *"being under the rubble"* and *"walking an endless road,"* revealing feelings of exhaustion, uncertainty, and perceived lack of control.

Discussion and Conclusion

The findings indicate that parents predominantly perceive being a parent of a child with ASD as a challenging and emotionally demanding experience, consistent with prior research documenting high levels of stress and psychological burden among this population (Bonis, 2016; Hayes & Watson, 2013; Nazik-Fayız & Palancı, 2023). At the same time, the presence of metaphors reflecting resilience, learning, and hope suggests that some parents develop adaptive meaning-making processes over time. These results align with studies showing that while parenting a child with ASD is associated with significant challenges, it can also foster personal growth, strengthened family bonds, and redefined life priorities (Phelps et al., 2009; Sim et al., 2017).

Overall, this study highlights the value of metaphor analysis in capturing the multifaceted and emotionally nuanced experiences of parents of children with ASD. Understanding these metaphorical meanings can inform the development of family-centered interventions, psychosocial supports, and educational practices that are responsive to parents' lived realities. Providing early, continuous, and interdisciplinary support may help parents navigate challenges while strengthening resilience and hope throughout their parenting journey.

Author's Declarations

Authors' Contributions: The researcher conducted the study independently, and all contributions belong solely to the author.

Ethics Approval and Consent to Participate: The authors acknowledge that all procedures performed in this study involving human participants were conducted in accordance with the ethical standards of Bartin University Social and Human Sciences Ethics Committee (Date: 09/10/2024; Protocol No: 2024-SBB-0713) and the 1964 Helsinki Declaration and its later amendments or comparable ethical standards.

Competing Interests: The authors declare that they have no competing interests.

Funding and Acknowledgements: No funding was received for this research.

Data Availability: The data that support the findings of this study are available from the corresponding author upon reasonable request.

Copyright: Articles published in the *Turkish Journal of Special Education Research and Practice* are licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Use of Artificial Intelligence for Writing Assistance: The authors did not report the use of artificial intelligence tools in preparing the manuscript.